

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU NAUKI I TECHNIKI

z dnia 12 grudnia 1964 r..

**w sprawie powiązania trybu planowania rozwoju nauki i techniki z trybem zawierania umów oraz ustalenia wzorów:
umowy, planu kosztów i protokołu zdawczo-odbiorczego.**

Na podstawie § 1 ust. 3 pkt 4 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 1963 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Komitetu Nauki i Techniki oraz zasad współdziałania z Komisją Planowania przy Radzie Mi-

---

*] Ostatni w 1964 r.

nistrów, Polską Akademią Nauk i ministrami (kierownikami urzędów centralnych) (Dz. U. Nr 28, poz. 171) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Podstawą do zawarcia umów, o których mowa w zarządzeniu Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 14 lipca 1964 r. w sprawie ustalenia zasad zawierania umów i dokonywania rozliczeń za prace naukowo-badawcze i doświadczalno-konstrukcyjne (Monitor Polski Nr 49, poz. 242), zwanym dalej „zarządzeniem o umowach”, są:

- 1) zatwierdzone plany rozwoju nauki i techniki objęte 5-letnim planem rozwoju gospodarki narodowej, innymi narodowymi planami gospodarczymi oraz odpowiednio planami resortów, zjednoczeń, placówek naukowo-technicznych, przedsiębiorstw oraz innych jednostek gospodarki społecznej,
- 2) uchwały Rady Ministrów i Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, obejmujące zobowiązania dotyczące realizacji prac naukowo-badawczych i konstrukcyjno-doświadczalnych, oraz zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki i innych właściwych organów, podejmowane w okresach pomiędzy uchwałami o narodowym planie gospodarczym,
- 3) ustalenia jednostek nadrzędnych dla placówek naukowo-technicznych oraz zamówienia innych zainteresowanych jednostek.

2. W ramach nadzoru nad zawieraniem umów ministerstwa i zjednoczenia zobowiązane są w szczególności do spowodowania zawarcia umów na wszystkie zadania:

- 1) objęte 5-letnim planem rozwoju gospodarki narodowej, innymi narodowymi planami gospodarczymi oraz planami resortowymi — w części dotyczącej rozwoju nauki i techniki,
- 2) określone w ust. 1 pkt 2.

§ 2. 1. W okresie prac nad projektem planu rozwoju nauki i techniki placówki naukowo-techniczne powinny potwierdzić wstępnie przyjęcie zamówień na prace, które zamierzają wprowadzić do swych projektów planów.

2. Potwierdzone wstępnie zamówienia stanowią dla placówek naukowo-technicznych podstawę do uzasadnienia potrzeb w zakresie zatrudnienia, funduszu płac, aparatury specjalnej, limitów dewizowych itp. i powinny być uwzględnione w projektach planów przedstawianych odpowiednim jednostkom nadrzędnym.

3. Zadania, wynikające z wytycznych do narodowego planu gospodarczego, wytycznych jednostek nadrzędnych oraz inne zadania uznane przez zainteresowane placówki naukowo-techniczne za celowe do wprowadzenia do planu, na które wykonawcy prac (jednostki wiodące lub inne przewidziane w projekcie planu resortowego) nie otrzymali zamówień lub stwierdzają brak możliwości ich przyjęcia — należy zestawić w odrębnym wykazie przedstawianym właściwym jednostkom nadrzędnym. Na tej podstawie właściwe jednostki nadrzędne (ministerstwa, zjednoczenia) wyznaczą zamawiających i wykonawców zobowiązanych do zawarcia odpowiednich umów.

4. W razie gdy realizacja zadań, o których mowa w ust. 3, związana jest ze współdziałaniem placówek kilku ministerstw i gdy jednostka wiodąca (lub inna zainteresowana) oraz nadrzędne nad nią ministerstwo nie zdołały osiągnąć porozumienia i powziąć decyzji w omawianym przedmiocie — ministerstwo powinno przedstawić Komitetowi Nauki i Techniki, wraz z projektem planu swego resortu, wykaz spraw nie uzgodnionych.

§ 3. 1. Zawarcie umów o wykonanie prac wymienionych w § 1 ust. 2 pkt 1 powinno nastąpić najpóźniej w terminie 45 dni po zatwierdzeniu planu resortowego.

2. Umowy o wykonanie prac wymienionych w § 1 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 mogą być zawierane w ciągu roku, a w od-

niesieniu do zadań określonych w § 1 ust. 1 pkt 2 — nie później niż w terminie 30 dni po powzięciu uchwały lub wydaniu zarządzenia.

3. Jednostki nadrzędne nad placówkami naukowo-technicznymi zlecające im w ciągu roku dodatkowe zadania, wykraczające poza możliwości określone przyznanymi w planie środkami etatowymi i placowymi, lub polecające przyjęcie zadań od innych zamawiających są zobowiązane do zapewnienia tym placówkom niezbędnych środków do realizacji zadań bądź też do dokonania odpowiednich zmian w planach placówek naukowo-technicznych.

4. Zmiany, o których mowa w ust. 3, dotyczące zadań objętych narodowym planem gospodarczym, powinny być dokonywane w trybie określonym dla narodowego planu gospodarczego.

§ 4. 1. Obowiązek zawierania umów o wykonanie prac naukowo-badawczych i doświadczalno-konstrukcyjnych może być, na podstawie porozumienia zainteresowanych ministrów z Sekretarzem Naukowym Polskiej Akademii Nauk lub odpowiednio z Ministrem Szkolnictwa Wyższego w uzgodnieniu z Ministrem Finansów, rozciągnięty na placówki Polskiej Akademii Nauk i Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, jeżeli są one jednostkami wiodącymi lub współpracującymi przy wykonywaniu zadań objętych narodowym planem gospodarczym oraz uchwałami Rady Ministrów i Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

2. Ustalenia ust. 1 nie dotyczą prac podstawowych, teoretycznych i doświadczalnych z dziedziny nauk matematyczno-przyrodniczych i społecznych.

§ 5. 1. Minister właściwy dla placówki naukowo-technicznej może zastąpić formę umowy zleceniem ministra na poszczególne prace lub grupy prac, jeżeli zamawiającym nie jest przedsiębiorstwo, placówka naukowo-techniczna lub zjednoczenie (jednostka równorzędna), a źródłem finansowania są środki funduszu postępu techniczno-ekonomicznego lub środki budżetowe.

2. W zleceniu, o którym mowa w ust. 1, należy określić podstawowe dane w odniesieniu do każdej pracy, obejmujące w szczególności: przedmiot zlecenia w podziale na etapy, terminy rozpoczęcia i zakończenia realizacji poszczególnych etapów, formę oraz terminy odbiorów i rozliczeń, formę zakończenia i sposób wykorzystania pracy. Do zlecenia należy załączyć plany kosztów (kalkulację wstępną) każdej pracy, sporządzone zgodnie z zarządzeniem o umowach.

3. Zastąpienie formy umowy zleceniem ministra nie zwalnia z obowiązku komisijnego odbioru zakończonych prac z udziałem przedstawicieli przedsiębiorstw, zainteresowanych w wykorzystaniu wyników pracy.

§ 6. 1. Nie należy zawierać umów, których przedmiotem jest działalność placówek naukowo-technicznych, obejmująca wykonywanie funkcji resortowych i branżowych ośrodków normalizacji, informacji techniczno-ekonomicznej oraz wykonywanie innych czynności ogólnych.

2. Działalność określoną w ust. 1 należy finansować z wyznaczonych na ten cel środków pozostających w dyspozycji właściwych zjednoczeń i ministerstw.

§ 7. 1. Ustala się wzór umowy o wykonanie prac naukowo-badawczych i doświadczalno-konstrukcyjnych, zawieranej na zasadach określonych w zarządzeniu o umowach, stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Ustala się wzory planu kosztów (kalkulacji wstępnej), sporządzanego przy zawieraniu umowy, o której mowa w ust. 1, stanowiące załączniki nr 2 i 3 do zarządzenia.

3. Ustala się wzór protokołu zdawczo-odbiorczego sporządzanego przy odbiorze wykonanych prac, o których mowa w ust. 1, stanowiący załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 8. 1. W odniesieniu do zadań w dziedzinie rozwoju nauki i techniki, objętych uchwałą nr 333 Rady Ministrów z dnia 2 listopada 1964 r. o narodowym planie gospodarczym na 1965 r. i podstawowych założeniach na 1966 r., dopuszcza się zawarcie umowy z pominięciem ustaleń § 2 ust. 1, 2, 3 w terminie do dnia 31 stycznia 1965 r.

2. Nie uzgodnione sprawy umów, o których mowa w § 2 ust. 4, należy przedstawić Komitetowi Nauki i Techniki w terminie do dnia 31 stycznia 1965 r.

3. Zainteresowani ministrowie mogą w odniesieniu do innych zadań w dziedzinie rozwoju nauki i techniki na 1965 r., nie objętych ust. 1, ustalić we własnym zakresie inne terminy niż podane w ust. 1 i 2.

4. Właściwy minister może w uzasadnionych wypadkach — w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki — odstąpić od zasady zawierania umów z jednostkami wiodącymi na prace objęte narodowym planem gospodarczym na rok 1965.

5. W odniesieniu do prac naukowo-badawczych i doświadczalno-konstrukcyjnych wykonywanych na zamówienie Ministerstw Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych obowiązują odrębne przepisy.

§ 9. Przepisy dotyczące ministerstw i ministrów odnoszą się odpowiednio do urzędów centralnych i ich kierowników, a przepisy dotyczące zjednoczeń odnoszą się do odpowiednich jednostek równorzędnych.

§ 10. W ogólnych zasadach zawierania umów i dokonywania rozliczeń za prace naukowo-badawcze i doświadczalno-konstrukcyjne, stanowiących załącznik do zarządzenia o umowach, wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 5 ust. 1 pkt 2 skreśla się wyraz „rocznym”,
- 2) w § 6 ust. 1, 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„1. Prace naukowo-badawcze i doświadczalno-konstrukcyjne, konieczne do rozwiązania problemu (tematu) naukowo-badawczego objętego narodowym planem gospodarczym, należy powierzać w formie umowy:

- 1) w całości jednostce wiodącej, o której mowa w § 1 ust. 1 zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 25 czerwca 1964 r. w sprawie jednostek wiodących w planowaniu i realizacji prac naukowo-badawczych (Monitor Polski Nr 44, poz. 211), zwanego dalej „zarządzeniem o jednostkach wiodących”, lub

2) w odpowiednich częściach jednostkom wiodącym II stopnia, o których mowa w § 1 ust. 2 zarządzenia o jednostkach wiodących, bez względu na to, czy prace te będą wykonane wyłącznie przez te placówki, czy też przy współpracy innych jednostek.

- 2. Bezpośrednie powierzenie przez zamawiającego prac jednostkom wiodącym II stopnia, o których mowa w ust. 1, powinno następować w porozumieniu z jednostką wiodącą.
- 3. Do prac nie objętych narodowym planem gospodarczym można na podstawie decyzji właściwych jednostek nadrzędnych nie stosować zasad ustalonych w ust. 1 i 2. W tym wypadku zamawiający zawiera odrębne umowy ze wszystkimi wykonawcami.”;

3) w § 6 ust. 4 wyrazy „kierująca” i „kierującą” zastępuje się wyrazami „wiodąca” i „wiodącą”;

4) § 7 otrzymuje brzmienie:
„§ 7. W stosunkach między jednostkami wiodącymi a jednostkami współpracującymi stosuje się odpowiednio do jednostek wiodących przepisy dotyczące zamawiającego, a do jednostek współpracujących przepisy dotyczące placówki naukowo-technicznej.”;

5) w § 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Prace, których planowany koszt nie przekracza zł. 30 tys., mogą być wykonywane na podstawie umowy zawartej w formie pisemnego potwierdzenia zamówienia przez placówkę naukowo-techniczną, jeżeli zamówienie to określa przedmiot, termin oraz warunki wykonania zamówienia.”;

6) w § 11 ust. 2 pkt 3 wyrazy „przez placówkę kierującą” zastępuje się wyrazami „przez jednostkę wiodącą”;

7) w § 17 wyrazy „placówka kierująca” zastępuje się wyrazami „jednostki wiodące”;

8) w § 23 dodaje się na końcu nowe zdanie w brzmieniu: „Jeżeli dotyczy to umów o prace objęte planami jednostek nadrzędnych dla zamawiających, odstąpienie od umowy może nastąpić w uzgodnieniu z właściwą jednostką nadrzędną.”;

9) w § 28 wyrazy „Placówka kierująca obejmuje” zastępuje się wyrazami „Jednostki wiodące obejmują”;

§ 11. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1965 r.

Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki: E. Szyr

Załączniki do zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 12 grudnia 1964 r. (poz. 424).

WZÓR

Załącznik nr 1.

UMOWA

W dniu . . . . . 196 . . . r.
w . . . . . pomiędzy . . . . .
zwanym dalej „Zamawiającym”, reprezentowanym przez:
. . . . .
działającego(cych) na podstawie . . . . .
z jednej strony, a
zwanym dalej „Wykonawcą”, reprezentowanym przez:
. . . . .
działającego(cych) na podstawie . . . . .
z drugiej strony, zawarta została umowa następującej treści:
§ 1. 1. Zamawiający zleca wykonanie, a Wykonawca
przyjmuje do wykonania zgodnie z zamówieniem Zamawiającego nr . . . . . z dnia . . . . . 196 . . . r.

. . . . .
2. Wykonawca zobowiązuje się wykonać wymienioną w ust. 1 pracę w terminie do dnia . . . . . 196 . . . r. i przekazać w . . . . . w następujący sposób . . . . . (miejsce)
3. *) Podział pracy na części, stanowiące przedmiot odrębnego odbioru i rozliczenia, wraz z terminami ich zakończenia, określeniem miejsca i sposobu przekazania oraz wysokości wynagrodzenia — określa podany w załączniku harmonogram prac . . . . . (podać określenie innego dokumentu) stanowiący integralną część umowy.

§ 2. 1. *) Zamawiający stwierdza, że wyniki prac, o których mowa w § 1, będą wdrożone w . . . w ciągu około . . . miesięcy (dni)*), licząc od dnia zakończenia i protokolarnego przejścia całości pracy lub jej ostatniej części (etapu).

2. *) Udział, zakres i warunki współdziałania Wykonawcy we wdrożeniu wyników pracy do praktyki określa się następująco:

3. *) Praca nie wymaga wdrożenia.

§ 3. 1. Wynagrodzenie wykonawcy ustala się w wysokości zł . . . (słownie złotych . . .) na podstawie:

- 1) cennika nr . . .
2) planu kosztów (kalkulacji wstępnej) podanego w załączniku nr . . . do niniejszej umowy.

2. Zamawiający stwierdza, że zostały zapewnione środki finansowe na zapłatę powyższego wynagrodzenia.

3. Należność za wykonane prace płatna będzie z rachunku Zamawiającego w . . . (nazwa banku)

nr . . . na podstawie faktur (y) częściowych/ostatycznej*) w formie inkasa/przelewu*) zgodnie z harmonogramem odbioru pracy, o którym mowa w § 1.

§ 4. 1. Wykonawca stwierdza, że otrzymał od Zamawiającego następujące dokumenty, aparaty, urządzenia i materiały, stanowiące podstawę do wykonania pracy:

2. Zamawiający zobowiązuje się dostarczyć Wykonawcy brakujące dokumenty, aparaty, urządzenia i materiały w następujących terminach:

3. Otrzymane przez Wykonawcę aparaty, urządzenia i materiały, wymienione w ust. 1 i 2, po zakończeniu i odbiorze pracy podlegają:

- 1) rozliczeniu . . .
2) zwrotowi . . .
Termin zwrotu: . . .

4. Wytworzone w czasie trwania pracy przedmioty i urządzenia zostaną po zakończeniu pracy . . .

5. Przeznaczone do zwrotu przedmioty będą zabezpieczone przez Wykonawcę w następujący sposób: . . .

§ 5. Zamawiający zastrzega sobie — niezależnie od obowiązku uwzględnienia przez Wykonawcę rozwiązań typowych w każdej fazie wykonywania prac — wykorzystanie projektów i opracowań typowych w ilości i zakresie niżej podanym:

§ 6. Strony ustalają ponadto, jako istotne dla wykonania pracy określonej w § 1 niniejszej umowy, co następuje:

§ 7. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej umowie mają zastosowanie „Ogólne zasady zawierania umów i dokonywania rozliczeń za prace naukowo-badawcze i doświadczalno-konstrukcyjne”, stanowiące załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 14 lipca 1964 r. w sprawie ustalenia zasad zawierania umów i dokonywania rozliczeń za prace naukowo-badawcze i doświadczalno-konstrukcyjne (Monitor Polski Nr 49, poz. 242 i Nr 89, poz. 424).

§ 8. 1. *) Strony stwierdzają, że prace będące przedmiotem niniejszej umowy wynikają z ich planów gospodarczych, a mianowicie:

- u Zamawiającego . . . (określenie planu, pozycja planu)
u Wykonawcy . . . (określenie planu, pozycja planu)

2. *) . . . stwierdza (ją), że prace (Zamawiający, Wykonawca) będące przedmiotem umowy nie zostały objęte planem.

§ 9. Umowę sporządzono w . . . jednobrzmiących egzemplarzach z przeznaczeniem dla:

- 1) . . . — . . . egzemplarzy
2) . . . — . . . egzemplarzy
3) . . . — . . . egzemplarzy

Zamawiający Wykonawca

Jednocześnie zgłaszam uwagi do postanowień niniejszej umowy podane w protokole rozbieżności — w załączeniu*)

*) Niepotrzebne skreślić.

OBJAŚNIENIA

do wzoru umowy o wykonanie prac naukowo-badawczych i doświadczalno-konstrukcyjnych.

I. Objasnienia ogólne.

1. Podany wzór umowy ma konstrukcję wzoru ramowego. Obejmuje on schematy postanowień umownych, wymienionych w § 11 ust. 1 ogólnych zasad zawierania umów i dokonywania rozliczeń za prace naukowo-badawcze i doświadczalno-konstrukcyjne, stanowiących załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 14 lipca 1964 r. w sprawie ustalenia zasad zawierania umów

i dokonywania rozliczeń za prace naukowo-badawcze i doświadczalno-konstrukcyjne (Monitor Polski Nr 49, poz. 242 i Nr 89, poz. 424), zwanych dalej „ogólnymi zasadami zawierania umów”. Schematy niektórych postanowień mają rozwiązania alternatywne; w takim wypadku należy skreślić treść nie odpowiadającą zawieranej umowie. Wszelkie dodatkowe postanowienia o treści nie wymienionej w §§ 1 do 5 wzoru umowy należy zamieścić w § 6.

2. Umowę według podanego wzoru zawiera się na większą pracę, dla której nie wystarcza formą potwierdzenia zamówienia przez placówkę naukowo-techniczną, wskazana w § 8 ust. 2 ogólnych zasad zawierania umów. Przy tematach wieloletnich przedmiotem umowy może być część tematu, nadająca się do odrębnego odbioru i rozliczenia (§ 12 ust. 1 ogólnych zasad zawierania umów).

3. Umowa może być zawarta na szereg drobnych prac jednorodnych i powtarzalnych, wykonywanych systematycznie dla jednego odbiorcy lub określonej grupy odbiorców (§ 12 ust. 3 ogólnych zasad zawierania umów). Przy zawieraniu umowy na tę grupę prac można stosować następujące uproszczenia:

- a) umowa może zawierać jedynie treść §§ 1, 3 i 6 wzoru ogólnego,
- b) w treści § 1 wzoru można określać przedmiot umowy w sposób ogólny, powołując się na odpowiednie pozycje planu placówki naukowo-technicznej lub na inny dokument formułujący zakres pracy, będący przedmiotem umowy,
- c) w treści § 3 można określić ogólnie limit wynagrodzenia z powołaniem się na dokumenty, o których mowa pod lit. b), ustalić, że rozliczenie nastąpi na podstawie kalkulacji wynikowej, oraz określić sposób rozliczenia. Podstawą do rozliczeń jest faktura, jednakże nie odnoszą się do niej postanowienia § 27 ogólnych zasad zawierania umów.

II. Objasnienia szczegółowe.

1. W § 1 ust. 1 — należy określić dokładnie przedmiot umowy, jednakże bez podawania części (etapów) pracy. Jeżeli wystarczająco dokładnie określono przedmiot pracy w zamówieniu, wystarczy się powołać na zamówienie.

2. W § 1 ust. 2 — należy podać końcowy termin wykonania pracy oraz miejsce i sposób jej przekazania.

3. § 1 ust. 3 — stosuje się do prac większych, gdy daną pracę dzieli się na części (etapy) mające stanowić przedmiot oddzielnego odbioru i rozliczenia; dotyczy to również prac wieloletnich, gdy przedmiotem umowy jest zakres pracy pozostający do wykonania w danym roku i gdy z zakresu tego można wyodrębnić części (etapy) stanowiące przedmiot oddzielnego odbioru i rozliczenia. W takich wypadkach sporządza się harmonogram prac, który powinien obejmować przynajmniej następujące dane: lp., wyszczególnienie części (etapu), kwotę wynagrodzenia wykonawcy za daną część (dany etap), termin zakończenia oraz miejsce i sposób przekazania przez wykonawcę części (etapu) pracy.

Część (etap) i forma zakończenia części (etapu) powinny być wyraźnie skonkretyzowane, przy czym należy, w miarę możliwości, dążyć do koncentrowania nakładów i niedzielenia prac na zbyt dużo części (etapów).

W razie gdy inny dokument zawiera dane wymagane dla harmonogramu, nie sporządza się odrębnego harmonogramu, a w umowie zamieszcza się określenie dokumentu zastępującego harmonogram.

4. W § 2 — należy uwzględnić przy rozpatrywaniu zagadnienia wdrożenia następujące przypadki:

- 1) praca, która jest przedmiotem umowy (§ 1), nie wymaga wdrożenia,
- 2) praca wymaga wdrożenia, przy czym wdrożenie stanowi:
  - a) część (etap) pracy, wyszczególnioną zgodnie z § 1 umowy,
  - b) oddzielną pracę i będzie przedmiotem uzupełnienia umowy lub przedmiotem odrębnej umowy.

Wymienionym przypadkom należy dać odpowiednio wyraz przy wypełnianiu tego paragrafu umowy.

Ponadto w przypadku, określonym w pkt 2 lit. a), wynagrodzenie podane w § 3 ust. 1 umowy powinno obejmować wartość całej pracy łącznie z wdrożeniem.

5. Podany w § 2 ust. 1 termin należy traktować jako orientacyjny do szczegółowego uzgodnienia przez strony przy odbiorze pracy.

6. W § 2 ust. 2 należy określić możliwie dokładnie — po stwierdzeniu, że udział placówki naukowo-technicznej w pracach przy wdrożeniu jest konieczny — zakres obowiązków ciążących na placówce naukowo-technicznej oraz warunki ich realizacji.

W razie gdy w chwili zawierania umowy nie można jeszcze określić zakresu i warunków udziału wykonawcy we wdrożeniu — należy podać, że udział ten zostanie ustalony dodatkowo, i określić termin, w jakim to nastąpi.

7. Wyliczenie orientacyjnego kosztu pracy w § 3 ust. 1 stosuje się w razie wystąpienia obiektywnych trudności w ustaleniu rozmiarów tematu lub też jego poszczególnych elementów.

8. Ustalenie w § 3 ust. 3 formy faktury będzie wynikać z warunków określonych w § 1. Podanie numeru rachunku bankowego zamawiającego jest nieodzowne do przeprowadzenia rozliczeń finansowych, szczególnie w trybie inkasa bankowego.

9. W § 4 ust. 1 i 2 należy wymienić te dokumenty, aparaty, urządzenia i materiały, które przedstawiają dla stron wartość i będą miały wpływ na wykonanie rzeczowe i rozliczenie finansowe pracy.

10. W § 4 ust. 3 pkt 1 należy wymienić przedmioty i materiały, których wartość została uwzględniona w kalkulacji wstępnej lub też zostanie uwzględniona w rozliczeniu za pracę.

11. W § 4 ust. 4 należy wymienić przedmioty i urządzenia, które zostaną wytworzone przez wykonawcę w toku trwania pracy na rachunek zamawiającego (np. stoiska badawcze, aparatura itp.), oraz sposób ich zagospodarowania, uwzględniający najbardziej celowe ich wykorzystanie.

12. W § 6 należy podać dodatkowe ustalenia, jak np. ustalenia dotyczące współpracy z placówkami naukowo-technicznymi wiodącymi dla problemu, zakresu przedmiotowego i podmiotowego kooperacji, podwykonawców (m. in. jednostek gospodarki nie uspołecznionej), grup odbiorców pracy, możliwości i sposobów ewentualnego wykorzystania wyników pracy poza wdrożeniem określonym w § 2 umowy, zabezpieczenia tajemnicy państwowej i wojskowej itp.

Tutaj też można wprowadzić — w razie uznania tego przez strony za celowe — postanowienie przewidujące zapłatę odszkodowania umownego.

(Wzór)

Załącznik nr 2.

PLAN KOSZTÓW (KALKULACJI WSTĘPNEJ)

stanowiący załącznik do umowy z dnia . . . . . 196 . . . r., zawartej z . . . . .
 Temat opracowania . . . . .
 . . . . .

Zestawienie zbiorcze.

Lp.	Wyszczególnienie grup kosztów	Koszt ogółem	Z ogólnej kwoty kosztów przypada na część (etap)					
			I	II	III	IV	V	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Koszty bezpośrednie (1+2+3)							
	1. Wynagrodzenie bezpośrednie							
	2. Materiały bezpośrednie							
	3. Koszty specjalne (pozostałe koszty bezpośrednie)							
II	Koszty ogólne (1+2) (. . .%)							
	1. Koszty zakładowe (. . .%)							
	2. Koszty ogólne placówki naukowo-technicznej (. . .%)							
III	Razem koszty: I + II							
IV	Narzut zysku (. . .%)							
V	Ogółem (III + IV)							
VI	Z ogólnej sumy (V) przypada orientacyjnie na:							
	1. rok bieżący							
	2. rok następny							
	3. dalsze lata							

Kierownik placówki naukowo-technicznej (lub osoba przez niego upoważniona)

Kierownik pracowni (zakładu)

Kierownik komórki planowania

. . . . . dnia . . . . . 19 . . . r.

(Wzór)

Załącznik nr 3.

PLAN KOSZTÓW CZĘŚCI (ETAPU) PRACY

Nazwa części (etapu) pracy . . . . .
 stanowiącej przedmiot umowy z dnia . . . . .
 pomiędzy . . . . .
 (wykonawca)
 a . . . . .
 (zamawiający)

Lp.	Wyszczególnienie *)	Koszty bezpośrednie		
		Razem	z tego	
			wynagrodzenie (robocizna)	materiały
	Razem koszty bezpośrednie			
	Koszty ogólne: . . . . %		x	x
	z tego:			
	Koszty zakładowe: . . . . %		x	x
	Koszty ogólne placówki naukowo-technicznej . . . . %		x	x
	Ogółem planowany koszt		x	x

*) Należy określić bliżej rodzaje pracy z podaniem jednostek rzeczowych (ilości roboczogodzin, ilości danego materiału itp.) oraz stawek wartościowych (planowanego kosztu i roboczogodziny, ceny danego materiału itp.).

OBJAŚNIENIE

DO SPORZĄDZENIA PLANU KOSZTÓW (KALKULACJI WSTĘPNEJ) PRAC NAUKOWO-BADAWCZYCH I DOŚWIADCZALNO-KONSTRUKCYJNYCH

I. Objąsnienia ogólne.

1. Kalkulacja wstępna i sporządzony w jej wyniku plan kosztów służą za podstawę do uzgodnienia ceny z zamawiającym w wypadku, gdy zamawiana praca, o której mowa w punkcie I/2 objaśnień do wzoru umowy, nie jest objęta obowiązującymi cennikami.

2. Projekt planu kosztów sporządza wykonawca (placówka naukowo-techniczna).

3. Jeżeli odbiór zamawianej pracy ma być dokonywany zgodnie z ustalonymi w umowie etapami, plan kosztów powinien uwzględniać ten podział.

Plan kosztów sporządza się wtedy dla każdej części (każdego etapu) według wzoru określonego w załączniku nr 3, a ponadto sporządza się zestawienie zbiorcze według wzoru określonego w załączniku nr 2.

W razie występowania obiektywnych trudności w określeniu kosztów dalszych części (etapów), można wyodrębnić jedynie te części (etapy), które przypadają do wykonania w pierwszym roku realizacji, a następne części (etapy) połączyć lub też można zawrzeć porozumienie roczne na zakres pracy pierwszego roku realizacji.

4. Prawidłowe sporządzenie kalkulacji wstępnej wymaga przede wszystkim oceny pracochłonności w zakresie wynagrodzenia bezpośredniego, oceny zużycia środków rzeczowych oraz udziału jednostek współpracujących (podwykonawców).

5. Do określenia kosztu wynagrodzeń bezpośrednich oraz kosztów ogólnych (pośrednich) konieczne jest opracowanie odpowiednich wskaźników do kalkulacji na podstawie danych wynikających z planu rocznego placówki. Wskaźniki te powinny być zatwierdzone przez kierownika placówki naukowo-technicznej. Chodzi tu przede wszystkim o podział nominalnego funduszu czasu pracowników działalności podstawowej na czas efektywnie przepracowany i na roboczogodziny nie przepracowane (urlopy wypoczynkowe, zwolnienia, urlopy na naukę, prace społeczne, urlopy macierzyńskie, choroby itp. nieobecności). Następnie o podział czasu efektywnie przepracowanego na zatrudnienie bezpośrednie produkcyjne (powiązane bezpośrednio z daną jednostką kalkulacyjną) i zatrudnienie pośrednie (w ramach danego zakładu i w ramach ogólnego zarządzania placówką).

Ustalenie wskaźnika kosztu jednej godziny pracy pracowników działalności podstawowej następuje w drodze porównania planowanego osobowego funduszu płac z nominalnym funduszem czasu pracy.

Do ustalenia wskaźnika kosztów ogólnych konieczne jest sporządzenie rocznego planu kosztów również w układzie kalkulacyjnym, a następnie porównanie kwoty kosztów ogólnych (ewentualnie w podziale na koszty zakładowe i koszty ogólne placówki) z kwotą wynagrodzeń bezpośrednich (robocizny bezpośredniej).

II. Objąsnienia szczegółowe.

A. Kalkulacyjny układ kosztów.

Stosuje się następujący układ kalkulacyjny kosztów:

koszty bezpośrednie:

- wynagrodzenie bezpośrednie (robocizna bezpośrednia),
- materiały bezpośrednie,
- koszty specjalne (pozostałe koszty bezpośrednie);

koszty ogólne:

- koszty zakładowe,
- koszty ogólne placówki naukowo-technicznej.

B. Koszty bezpośrednie.

1. Koszty bezpośrednie w placówce naukowo-technicznej stanowią tę grupę kosztów, którą można zarachować bezpośrednio na jednostkę kalkulacyjną.

Jednostką kalkulacyjną w analitycznej ewidencji kosztów placówki naukowo-technicznej jest:

- praca objęta umową z zamawiającym (z ewentualnym podziałem na części (etapy) stanowiące przedmiot odrębnego odbioru i rozliczenia),
- drobne prace jednorodne objęte umową okresową (np. roczną) z zamawiającym,
- prace drobne pojedyncze, wykonywane w ramach organizacyjnych jednego zakładu placówki naukowo-technicznej na podstawie potwierdzenia zamówienia (z zapewnieniem w ewidencji szczegółowej podziału ilości efektywnych godzin pracy na poszczególne zamówienia),
- praca realizowana z własnej inicjatywy w ramach rezerwy (do 5% lub 10%) instytutu naukowo-badawczego.

Pozostałe prace wykonywane przez placówkę naukowo-techniczną nie stanowią przedmiotu kalkulacji (jednostek kalkulacyjnych) i zostają zaliczone do kosztów ogólnych.

2. Koszt wynagrodzeń bezpośrednich (robocizny bezpośredniej) obejmuje część osobowego funduszu płac, wiążącą się w sposób bezpośredni z realizacją pracy stanowiącej jednostkę kalkulacyjną, oraz składki z tytułu ubezpieczeń społecznych, przypadające na wymienioną część płac, jak również zryczałtowany narzut z tytułu nagród.

Koszt wynagrodzeń bezpośrednich oblicza się według wzoru:

$$K_r = G_1 P_1 + G_2 P_2,$$

gdzie:

- K_r — koszt pracy bezpośredniej (w złotych),
 G_1, G_2 — liczba efektywnych godzin pracy pracowników zatrudnionych bezpośrednio przy realizacji pracy objętej daną jednostką kalkulacyjną w następującym podziale:
 G_1 — pracownicy komórek naukowo-badawczych,
 G_2 — pracownicy komórek technicznych (pracownicy warsztatowi).

Określenie komórek organizacyjnych naukowo-badawczych (G_1) zawarte jest w § 7, a komórek organizacyjnych technicznych (G_2) w § 8 zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 30 października 1963 r. w sprawie ramowych wytycznych dotyczących warunków tworzenia instytutów naukowo-badawczych, zakresu działania ich organów, struktury organizacyjnej i organizacji pracy. (Monitor Polski Nr 86, poz. 416).

Pozostałe placówki naukowo-techniczne dokonują podziału według analogicznych zasad.

P_1, P_2 — średni koszt przypadający na 1 godzinę nominalnego czasu pracy, wynikający z bieżącego planu rocznego placówki naukowo-technicznej.

odpowiednio do grupy pracowników działalności podstawowej (G₁, G₂). Koszt ten obejmuje (w złotych):

- a) średnią płacę godzinową pracownika danej grupy; płaca ta wynika z podzielenia kwoty rocznego osobowego funduszu płac przypadającego na daną grupę pracowników przez nominalny roczny czas pracy pracowników tej grupy,
- b) narzut 15,5% do kwoty podanej pod lit. a) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne,
- c) zryczałtowany narzut do kwoty podanej pod lit. a) z tytułu nagród (w odniesieniu do pracowników działalności podstawowej, a jeżeli brak danych w takim układzie — to w odniesieniu do wszystkich pracowników placówki).

Pozostawia się uznaniu placówki naukowo-technicznej ewentualne łączenie obydwu grup pracowników G₁ i G₂ i podawanie łącznej ilości roboczogodzin oraz łącznego średniego kosztu 1 roboczogodziny (dla G₁ i G₂ łącznie).

3. Koszt bezpośredni materiałów podaje się przy kalkulacji tych prac, których wykonanie wymaga zużywania znacznej ilości materiałów albo też kosztownych części pochodzących z zakupu (np. przy budowie prototypów nowych maszyn i urządzeń, przy próbach i doświadczeniach).

Koszt materiałów podaje się na podstawie zestawienia kosztu jednostkowego ważniejszych materiałów lub kosztownych części (z wyszczególnieniem ilości w jednostkach naturalnych i cen według obowiązujących cenników) oraz szacunkowego obliczenia (w stosunku do kosztu ważniejszych materiałów lub też według innych stosowanych wskaźników) pozostałych materiałów bezpośrednich.

4. Koszty specjalne (pozostałe koszty bezpośrednie) obejmują inne — poza wynagrodzeniami i materiałami bezpośrednimi — koszty związane bezpośrednio z wykonywaniem pracy stanowiącej jednostkę kalkulacyjną i wywierające istotny wpływ na wysokość całkowitego kosztu ich realizacji. Do kosztów tych zalicza się w szczególności koszty nabycia specjalnych dodatkowych urządzeń i aparatury specjalnej, zakupionych w celu wykonania danej pracy, koszty usług obcych (np. warsztatowych), koszty zużycia energii (w razie pracy szczególnie energochłonnej), usług placówek naukowo-technicznych, innych podwykonawców itp.

Koszt nabycia dodatkowych urządzeń i aparatury specjalnej oblicza się na podstawie:

- cen podawanych w ofertach, katalogach reklamowych, cennikach itp.,
- nakładów poniesionych na zakup analogicznej instalacji,
- innych dostępnych danych.

(Wzór)

PROTOKÓŁ

spisany dnia . . . . . 196 . . r. w. . . . .
 w sprawie przekazania—odbioru wyników pracy . . . . .
 (określenie przedmiotu tematu)

I. Skład komisji i dokumenty

1. Zgodnie z pismem . . . . .

nr . . . . z dnia . . . . . 196 . . r.
 zebrała się komisja w następującym składzie:

Nakład na zakup urządzeń i aparatury importowanej oblicza się stosując aktualny przelicznik właściwej centrali handlu zagranicznego.

Do kosztów specjalnych nie zalicza się przedmiotów, aparatów i urządzeń nabywanych ze środków inwestycyjnych lub otrzymanych nieodpłatnie.

C. Koszty ogólne.

1. Koszty ogólne są kosztami wspólnymi dla całej działalności danego okresu, których nie można zaliczyć bezpośrednio na jednostkę kalkulacyjną, a zaliczanie to odbywa się w sposób umowny.

Koszty ogólne mogą dotyczyć wydzielonej organizacyjnie części placówki naukowo-technicznej (np. wydziału, zakładu, pracowni), jak też całej placówki naukowo-technicznej.

Instytuty naukowo-badawcze posiadające kilka zakładów (komórek równorzędnych) różniących się w sposób zasadniczy warunkami pracy oraz wysokością kosztów utrzymania powinny dzielić swe koszty ogólne na:

- a) koszty zakładowe,
- b) koszty ogólne placówki naukowo-technicznej.

W pozostałych placówkach naukowo-technicznych wprowadzenie tego podziału pozostawia się uznaniu placówek.

2. Koszty zakładowe przyjmuje się jako narzut na kwotę wynagrodzenia bezpośredniego (robocizny bezpośredniej), obliczonego według zasad podanych w pkt B/2.

Wysokość wskaźnika narzutu jest jednakowa dla wszystkich jednostek kalkulacyjnych występujących w zakładzie w danym roku.

Wysokość wskaźnika narzutu powinna wynikać z rocznego planu placówki naukowo-technicznej.

Jeżeli w realizacji pracy objętej daną jednostką kalkulacyjną uczestniczy kilka zakładów, narzut kosztów zakładowych z tego tytułu stanowi sumę narzutów obliczanych dla każdego zakładu oddzielnie; narzut dla poszczególnego zakładu wynika z pomnożenia kosztów robocizny bezpośredniej świadczonej w obrębie danego zakładu przez wskaźnik narzutu właściwy dla danego zakładu.

3. Koszty ogólne placówki naukowo-technicznej przyjmuje się jako narzut na koszt wynagrodzenia bezpośredniego (robocizny bezpośredniej) obliczonego według zasad podanych w pkt B/2.

Wysokość wskaźnika narzutu powinna być jednakowa dla wszystkich jednostek kalkulacyjnych realizowanych przez daną placówkę naukowo-techniczną w danym roku.

4. Przewidziany we wzorze planu kosztów (załącznik nr 2) w pozycji IV narzut zysku dotyczy wyłącznie tych placówek naukowo-technicznych, którym na to pozwalają specjalne przepisy. Z pozycji tej nie mogą korzystać pozostałe placówki naukowo-techniczne, a wśród nich instytuty naukowo-badawcze.

Załącznik nr 4.

— przedstawiciele . . . . .
 (nazwa placówki naukowo-technicznej)
 jako strony przekazujące:
 1) . . . . .
 (imię i nazwisko)

- ..... (stanowisko) .....
- 2) ..... (imię i nazwisko) .....
- ..... (stanowisko) .....
- 3) ..... (imię i nazwisko) .....
- ..... (stanowisko) .....
- 4) ..... (imię i nazwisko) .....
- ..... (stanowisko) .....

— przedstawiciele .....
 (nazwa jednostki gospodarczej)

jako strony odbierającej:

- 1) ..... (imię i nazwisko) .....
- ..... (stanowisko) .....
- 2) ..... (imię i nazwisko) .....
- ..... (stanowisko) .....
- 3) ..... (imię i nazwisko) .....
- ..... (stanowisko) .....

przy udziale: .....
 (imię i nazwisko) .....

.....
 (stanowisko) .....

jako przedstawiciela .....
 (nazwa jednostki gospodarczej)

Komisji przewodniczył: .....
 (imię i nazwisko — stanowisko)

2. Komisji przedstawione zostały następujące przedmioty, stanowiące wynik ostateczny/częściowy *) pracy (zamówienia) .....

oraz dokumenty:

- 1) umowa z dnia ..... 196 ... r.
wraz z załącznikami,
- 2) kalkulacja ostateczna/częściowa *) według zlecenia
wewnętrznego nr .....
- 3) inne .....

II. Ustalenia komisji dotyczące wyników pracy.

3. Na podstawie przedstawionych dokumentów i po zapoznaniu się z wynikami odbiorów częściowych, wysłuchaniu opinii przedstawiciela zamawiającego, który nadzorował tok prac, oraz dokładnej kontroli wyniku ostatecznego pracy, komisja ustaliła, że:

- 1) przedmiot przekazania—odbioru wykonany na zamówienie .....
- .....
 (wymienić zamawiającego)

przez .....
 (placówka naukowo-techniczna)

dla .....
 (jednostka, która wdroży (ła) wyniki pracy)

posiada następującą charakterystykę: *) .....

- 2) Przedmiot pracy:
  - a) został wykonany zgodnie z umową,
  - b) w stosunku do umowy wykazuje następujące odchylenia *) .....

- 3) Poprawek i uzupełnień wymaga: .....
- .....
 (wyszczególnić części lub etapy pracy)

Termin wykonania dnia .....
 196 ... r.,

- 4) Wynik pracy zostanie/został *) wdrożony w .....
- .....
 (wymienić jednostkę gospodarczą)

i w związku z tym komisja ustaliła: .....

.....
 (stanowisko komisji co do faktów wdrożenia lub też warunki, miejsce i termin dokonania wdrożenia)

- 4. 1) Komisja stwierdziła, że według kalkulacji wstępnej wartość całej/etapu *) pracy wynosiła zł .....
- Kalkulacja wynikowa wykazała koszt pracy zł .....
- co oznacza obniżenie/podwyższenie o ... %) kosztu planowanego.
- 2) Zamawiający/jednostka nadrzędna zamawiającego *) wyraża zgodę na wyliczone w poprzednim punkcie przekroczenie kosztu planowanego o ... % (tj. o sumę zł .....) — odpowiednie pismo nr ..... z dnia .....
- załącza się do protokołu.

- 3) Ostateczna kwota do regulacji wynosi zł .....

- 4) Zastrzeżenia i uwagi komisji dotyczące rozliczeń finansowych za pracę .....

III. Inne wnioski i zastrzeżenia.

- 5. Inne wnioski komisji: .....

(np. co do wykorzystania wyników w szerszym zakresie)

6. Zastrzeżenia zgłoszone podczas prac Komisji i ustosunkowanie się do nich przez strony:

7. Na tym protokoł zakończono i podpisano.

Przewodniczący Komisji

Członkowie:

przedstawiciele strony przekazującej:

przedstawiciele strony odbierającej:

Uczestniczący w odbiorze:

..... dnia ..... 19 .. r.
(miejscowość)

*) Niepotrzebne skreślić.

**) W wypadku braku miejsca zastosować formę załącznika do protokołu.